

**ЗАВДАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ТУРУ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ ХНАДУ**

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Частина 1

Українська мова

Завдання 1-30 мають по 5 варіантів відповіді, серед яких лише один правильний.

1. Два склади має кожне слово рядка:

- А оббити, ніччю, поява
- Б зерно, зілля, мулько
- В осінь, алея, дзенькіт
- Г кров, будує, явір
- Д воля, сім'я, атеїст

2. У якому рядку немає слова з пом'якшеним приголосним:

- А безіменний, медінститут, пишеш
- Б горб, кювет, лірика
- В мавка, елегантний, синє
- Г бджоли, м'ята, зір
- Д літак, повітря, приклад

3. На третій склад падає наголос в усіх словах рядка:

- А варіантний, двостатевий, письменник
- Б фаховий, відчинити, кислота
- В поетичний, дифузор, ватажок
- Г роздрібний, цьоголіток, роздільник
- Д споживання, теплозахист, цивільний

4. У слова якого рядка необхідно вставити м'який знак:

- А нен...ка, Зін...чин
- Б землян...ці, мас...ці
- В павутин...ці, дон...чин
- Г гол...ці, промін...чик
- Д брин...чати, тюр...ма

5. Подвоєні літери треба писати в усіх словах рядка:

- А ста(л/лл)ю, росли(н/нн)ість, Повол(ж/жж)я
- Б зі(л/лл)я, тополи(н/нн)ий, бе(з/зз)вучний
- В пере(л/лл)ють, во(з/зз)'єднання, божество(н/нн)ий
- Г підні(ж/жж)я, підгрун(т/тт)я, камі(н/нн)я
- Д ви(с/сс)ати, Запорі(ж/жж)я, навіже(н)ий

6. Букву *e* треба писати в усіх словах рядка:

- А гр...міти, ап...льсин, ос...ледець
- Б тр...мбіта, пал...во, вел...тенський
- В п...чиво, пом...ло, кр...чати
- Г см...тана, пров...сінь, експ...римент
- Д мел...во, пер...йти, джер...ло

7. Апостроф ставимо в усіх словах рядка:

- А сурм...яний, під...юдити
- Б Лук...янівка, р...ябенький
- В В...ячеслав, пів...Європи
- Г дит...ясла, духм...яний
- Д св...ято, арф...яр

8. Через дефіс треба писати всі слова рядка:

- А екс/губернатор, термо/стійкий
- Б північно/східний, західно/сибірський
- В свят/вечір, залізо/бетон
- Г зло/ворожий, пів/Миргорода
- Д барвисто/пахучий, людино/день

9. Частку *не* треба писати окремо зі словом:

- А не/святі горшки ліплять
- Б не/подалік школи
- В злетіти не/високо
- Г не/відомі землі
- Д з'явився не/сподівано

10. Літеру *и* треба писати в усіх словах рядка:

- А к..зил, х..мія
- Б Т..бет, С..мферополь
- В шп..таль, к..нджал
- Г глад..олуси, л..цензія
- Д г..рлянда, Ст..кс

11. Визначте групу іменників І відміни:

- А тесляр, ясен
- Б підмога, рілля
- В радість, ніч
- Г коліща, лоша
- Д теля, вівця

12. Укажіть на іменник, що стоїть у Кличному відмінку однини:

- А мріє
- Б мрія
- В мрією
- Г мрії
- Д мрію

13. Укажіть рядок, у якому зібрано присвійні прикметники:

- А курячий, Сергіїв, дерев'яний, прикордонний
- Б мамин, вовчий, батьків, Іванів
- В бджолиний, денний, спортивний, дощовий
- Г сестрин, лисячий, фруктовий, читальний
- Д тихий, свіжий, швидкий, веселий

14. Визначте збірний числівник, що позначає кількість предметів у сукупності:

- А семеро
- Б багато
- В шістдесят
- Г десять
- Д двісті

15. Укажіть на займенник, що пишеться через дефіс:

- А хтозна/зі/скількима
- Б аби/хто
- В казна/котрий
- Г ні/які
- Д де/кого

16. Знайдіть серед запропонованих неозначену форму дієслова (інфінітив):

- А прочитаю
- Б прочитавши
- В прочитаний
- Г прочитати
- Д прочитав

17. Вкажіть рядок, у якому всі дієслова утворено префіксальним способом:

- А вмити, віднайти, привітати
- Б обігріти, розігнати, мріяти
- В припливти, підбігти, зимувати
- Г надписати, відпрацювати, крикнути
- Д роздати, днювати, радіти

18. Визначте правильну форму активного дієприкметника минулого часу:

- А посинівший
- Б посинівши
- В синіючи
- Г посиніти
- Д посинілий

19. Знайдіть прислівник, що пишеться разом:

- А за/вдовжки
- Б без/потреби
- В на/щастя
- Г по/своєму
- Д по/українськи

20. З'ясуйте, в якому рядку подано прийменники:

- А при, через, щоб, межі
- Б хоч-не-хоч, над силу, під час, більш
- В під, з-попід, назустріч, незважаючи на
- Г менш, на, ні, із-за, хоч
- Д над, немовби, хоч, нехай

21. Складносурядне речення утвориться, якщо серед варіантів продовження речення «Ще виблискують кришталеві роси...» обрати:

- А ... і випромінюють веселковий розмай.
- Б ... але сонце вже осяяло виднокрай.
- В ... милуючи око веселим сяйвом.
- Г ... бо тільки займається на день.
- Д ... ранок холодить оксамитові трави.

22. Звертання є в реченні:

- А Запалай, мій вогнику крилатий, полум'ям привітним і незлим.
- Б Усе, чим я щасливий і багатий, я мушу рідним словом оспівати.
- В Я люблю твої луки зелені, і ліси, і річки, і лани.
- Г На берегах крутих, весь помережений садами, стоїть у сяйві днів наш рідний Харків.
- Д Я в пісні молодість знайду і довго-довго буду з нею.

23. Оберіть неозначено-особове речення:

- А Яку ще хочемо ми славу вкласти в ці слова?
- Б Таких чекають все життя заради миті.
- В Мовчанка мудрості довкола.
- Г Кришталений промінь сміливого сонця.
- Д Заморосило осінь у сльозу.

- 24. Розділові знаки при передачі чужої мови правильно вжито в реченні:**
- А У цілого війська девіз був один: «За волю, за рідну країну!».
 - Б Учителька сказала «Великий педагог залишив по собі корисний досвід».
 - В Один мудрець вдало підмітив: Чим більше пізнаєш людей, тим більше починаєш любити тварин.
 - Г Коли садили капусту, господарка хапалася за голову – «Дай Боже усе встигнути».
 - Д «Ще б ми стільки прочитали, як ти, – сказала дівчина.
- 25. Кому перед сполучником як треба поставити в реченні:**
- А Пам'ятаю ці події як сьогодні.
 - Б Вивчаємо звук як одиницю мовлення.
 - В Роса посипалась як дощ.
 - Г Дощ полив як із відра.
 - Д Затримався не більше як на годину.
- 26. Усі розділові знаки правильно вжиті в реченні:**
- А Багато струмків народжується тут, високо на горах, де росами опадають тумани, й де хмари часто сіють дощі.
 - Б Здоровенний дуб розлігся розширився своїм кострубатим гіллям, так що аж темно під ним.
 - В Хоч навколо, за тином ліс жовтів і мінився осінніми фарбами але хміль іще буйно зеленів.
 - Г Де знаходить природа такі розмаїті барви, що їх не відтворити точно жодною фарбою, жодним пензлем?
 - Д Можна сподіватися на те, що концерт «Океану Ельзи», у Великій Британії, ще відбудеться.
- 27. Складнопірядним із пірядним мети є речення:**
- А Щоб не відставати від своїх товаришів, учні поспішають до мене.
 - Б Вони приїхали на день раніше, ніж сподівалися.
 - В Хто як собі постеле, так відповідно і виспитья.
 - Г Ягнята до тих пір скачуть, допоки матір бачать.
 - Д Шануйте здобуєте трудом поколінь, але й самі докладайте зусиль.
- 28. Укажіть речення, в якому перед сполучником і потрібна кома:**
- А Це визначення складне, в ньому істотні і неістотні ознаки стоять поряд.
 - Б Сміливого солдата на війні і куля не бере.
 - В У саду стояв будинок, покритий шифером і оздоблений орнаментом
 - Г Вони зробили перерву і вирішили пройтися коридором.
 - Д Хтось шарпонував двері і вони розчинилися навстіж.

29. Неправильно побудовано словосполучення:

- А без п'ятнадцяти шість
- Б чверть на шосту
- В десять (хвилин) на шосту
- Г пів на шосту
- Д за десять (хвилин) шоста

30. Укажіть рядок, у якому є відокремлене означення:

- А Нехай вона, ця дівчина, вийде сьогодні прогулятися на двір.
- Б На городі, по коліна у траві, стояла зморена працею жінка.
- В У цей прекрасний день – весняний, шумний, він зійде на поріг.
- Г Завтра ми усією родиною, окрім бабусі, поїдемо до парку.
- Д Орест Петрович, учитель молодших класів, повіз дітей на екскурсію.

Частина 2

Українська література

Завдання 31-42 мають по 5 варіантів відповіді, серед яких лише один правильний.

31. Рядки

*Ой матінка плаче,
Поки жити буде;
А сестриця плаче,
Поки не забуде.*

узяті з:

- А історичної пісні
- Б календарно-обрядової пісні
- В соціально-побутової пісні
- Г балади
- Д думи

32. Герой якого твору виконує пісню Г.Сковороди «Всякому місту звичай і права»:

- А возний із «Наталки Полтавки»
- Б виборний із «Наталки Полтавки»
- В Лукаш із «Лісової пісні»
- Г Мокій із «Мини Мазайла»
- Д Націєвський із «Мартина Борулі»

33. З якого твору Т.Г.Шевченка наведено рядки:

*Гомоніла Україна,
Довго гомоніла,
Довго, довго кров степами
Текла-червоніла.*

- А «Сон»
- Б «Заповіт»
- В «Катерина»
- Г «Кавказ»
- Д «Гайдамаки»

34. Слова «...Носила пишні шовкові хустки, а на воластій шії блищало в неї стільки намиста, що челядь із заздроців аж розсідалась» характеризують героїню твору:

- А «Земля» О. Кобилянської
- Б «Маруся» Г. Квітки-Основ'яненка
- В «Тіні забутих предків» М.Коцюбинського
- Г «Енеїда» І. Котляревського
- Д «Кайдашева сім'я» І.Нечуя-Левицького

35. Хто з героїв роману П.Куліша «Чорна рада» мав дефект мовлення:

- А Яким Сомко
- Б Іван Брюховецький
- В Кирило Тур
- Г Михайло Черевань
- Д Василь Невільник

36. Під яким псевдонімом писав Олександр Іванович Кандиба:

- А Олесь
- Б Багряний
- В Хвильовий
- Г Білик
- Д Карпенко-Карий

37. «Ліпше вмерти біжучи, ніж жити гниючи» – це життєве кредо:

- А Яреми Галайди
- Б Лавріна Запорожця
- В Василя Кравчини
- Г Кирила Тура
- Д Григорія Многогрішного

38. Назвіть письменника і його твір, у якому вжито вираз «Сибір несходима»:

- А «Три зозулі з поклоном» Г.Тютюнника
- Б «Сто років як сконала Січ» В.Стуса
- В «Україна в огні» О.Довженка
- Г «Тигролови» І. Багряного
- Д «Гайдамаки» Т.Шевченка

39. З-поміж указаних письменників до шістдесятників не належав:

- А Іван Драч
- Б Григійр Тютюнник
- В Євген Маланюк
- Г Дмитро Павличко
- Д Василь Симоненко

40. Основним літературним напрямом кінця ХХ століття є:

- А реалізм
- Б постмодернізм
- В класицизм
- Г модернізм
- Д романтизм

41. Кого називають «дівчиною із легенди»:

- А Марусю Чурай
- Б Лесю Українку
- В Олену Телігу
- Г Ліну Костенко
- Д Ольгу Кобилянську

42. Першим соціально-психологічним романом української літератури є:

- А «Україна в огні»
- Б «Чорна рада»
- В «Земля»
- Г «Тіні забутих предків»
- Д «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

Завдання 43-44 передбачають ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

41. Установіть відповідність між літературним персонажем та його характеристикою:

1. Тамара Василівна («Місто»)
2. Яким Сомко («Чорна рада»)
3. Рахіра («Земля»)
4. Явдоха («Хіба ревуть воли, як ясла повні?»)

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

- А** *Вона погана волошка, циганка. Дивився на її зуби й на рот! Як клубки з м'яса стоять їй у лиці! Чи вона чим причарувала тебе? Дивися, яка вона погана! Чоло волоссям заросло, а очі, як у чортиці або в голодній собаки!...*
- Б** *Високий, огрядний собі пан, кругловидий, русявий; голова в кучерях, як у золотому вінку; очі ясні, веселі, як зорі; і вже чи ступить, чи заговорить, то справді по-гетьманськи.*
- В** *Знаючи красі своїй ціну, вона торгувалася нею, як жид крамом, не пропускаючи случаю зірвати найбільше, а то й підголоти... .*
- Г** *На словах, як на цимбалах грає, а де ступить, то під нею лід мерзне; а як гляне, то од її очей молоко кисне.*
- Д** *У неї була товста, округла спина—роздобріла на довільних харчах! В її умінні любити не було нічого штучного, хоч слово «любов» було її улюбленим жартом...*

42. Установіть відповідність між персонажами одного твору:

1	Всеволод	А	Михайло Світозаров
2	Христя Хутірна	Б	Кончак
3	Зоська	В	Мотя Розторгуєва
4	Мина Мазайло	Г	Василь Кравчина
		Д	Рахіра

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					